

Jesper Mundt Andersen

Kystdirektoratet
J.nr. 23/09406-14
Ref. Sidsel Nyborg
23-09-2024

Dispensation til beplantning med frugt- og bærbuske og opsætning af vildthegn inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Du har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til frugt- og bærbuske og vildthegn om beplantningen inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 41c Endelave By, Endelave, Vesterby 70, 8789 Endelave i Horsens Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 4, jf. § 15, til den ansøgte beplantning med frugt- og bærbuske. Der meddeles samtidigt dispensation efter § 65b, stk. 1 til midlertidig opsætning af hegn for en periode på fem (5) år.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Du skal selv undersøge, om dit projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

Der meddeles dispensation til vildthegn på max. 1,6 m højde i max. 5 år.
Hegnet inkl. stolper skal være fjernet i sin helhed senest 1. oktober 2029.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Du må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Du vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan du skal forholde dig, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet har modtaget en ansøgning om dispensation til etablering af frugt- og bærbuske inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje på matr. nr. 41c Endelave By, Endelave.

Ejendommen, der er noteret som landbrug, udgør i alt 32,1 ha, hvoraf 25,5 ha ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Den ansøgte matrikel 41c udgør 17,1 ha, hvoraf 13,6 ha ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Det ansøgte ligger i den udvidede strandbeskyttelseslinje og drives som landbrug med arealer i omdrift.

Ejeren driver ejendommen under CVR nr. 39690578, Horsfoldlund, som landbrugsvirksomhed. Det er en forudsætning for dispensationen, at virksomheden skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen som andre primærproducenter, der dyrker afgrøder til anvendelse som fødevarer. En forudsætning for produktion af frugt og bær til salg er således, at der foreligger en anmeldelse.

Der ansøges om at etablere frugt- og bærbuske inden for arealet vist med rød polygon i figur 2. Arealet udgør ca. 7 ha. Der ansøges om plantning af solbær, ribs, hyld og aronia. Aronia også kaldet surbær, er en busk der bliver op til 2 meter høje. Hyld bliver afhængig af arten op til 8 meter høje. Solbær og ribsbuske bliver op til 2 m høje.

Fig. 1. Ortofoto 2024. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Fig. 2. Den røde polygon område markerer det strandbeskyttede areal inden for den udvidede linje. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel. Grøn linje viser den oprindelige reducerede strandbeskyttelseslinje.

Der ansøges desuden om at opsættes et vildthege rundt om frugt- og bærbuskearealet. Hegnets formål er at beskytte frugt- og bærbuske mod harer og rådyrnav indtil beplantningen er etableret. Hegnet og hegnsstolper vil være 1,6 m i højden og ifølge ansøgningen skal de placeres rundt om den røde polygon. Der stilles vilkår om, at heget skal fjernes i sin helhed senest 5 år efter dispensationen er meddelt

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. N56, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. H52 og nærmeste fuglebeskyttelsesområde nr. F36, Horsens Fjord og Endelave ligger i umiddelbar

tilknytning på strandengen nord og vest for det ansøgte areal. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 13.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på at der er tale om et areal der i forvejen dyrkes landbrugsmæssigt. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er registreret strandtudse og springfrø i nærheden/på Endelave. Det vurderes at Endelave er et potentielt levested og Kystdirektoratet vurderer, at de nævnte bilag IV arter ikke vil blive påvirket af projektet, da arealerne med frugt- og bærbuske ligger uden for strandtudsens og springfrøens foretrukne levesteder.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskædigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Ansøgningen omhandler tilplantning med frugt- og bærbuske og etablering af fast vildthejn rundt om beplantningen på en landbrugsejendom.

Kystdirektoratet bemærker indledningsvist, at sædvanlig hegning på landbrugsejendomme er undtaget forbuddet mod tilstandsændringer og kræver således ikke dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens §15a, stk. 1, nr. 3. Efter Kystdirektoratets og klagenævnets praksis er sædvanlig hegning dog hegn, der har til formål at holde ejendommens husdyr inde. Vildthejn er således ikke omfattet af undtagelsesbestemmelsen og kræver derfor dispensation for at kunne etableres lovligt. Der stilles vilkår til hegnet.

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens §65b, stk. 4, at der kan gøres undtagelse fra forbuddet mod tilstandsændringer i sager om erhvervmæssig tilplantning med bærbuske eller frugttræer i den udvidede strandbeskyttelseslinje, medmindre tilplantningen strider imod tungtvejende kystlandskabelige hensyn.

Kystdirektoratet lægger til grund, at tilplantningen anmeldes til myndighederne som forudsat efter reglerne herom, hvorved der vil være tale om erhvervmæssig

tilplantning omfattet af § 65b, stk. 4, hvorefter der inden for den udvidede del af strandbeskyttelseslinjen kan meddeles dispensation, medmindre tungtvejende kystlandskabelige hensyn taler imod.

Kystdirektoratet vurderer, at der ikke er tungtvejende kystlandskabelige hensyn, der taler imod en dispensation, og dispenserer på den baggrund til tilplantningen på den del af marken, der ligger i den udvidede strandbeskyttelseslinje.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til at ca. 7 ha af matr. nr. 41c Endelave By, Endelave kan dyrkes med frugt og bærbuske, og der gives dispensation i max. 5 år til et vildthejn på max. 1,6 m rundt om beplantningen.

Med venlig hilsen

Sidsel Nyborg
+45 51716824
sinyb@kyst.dk

Bilagsliste:

- Bilag 1: Lovgrundlag
- Bilag 2: Klagevejledning
- Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Horsens Kommune, horsens.kommune@horsens.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Horsens, horsens@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Søhøjlandet, soehoejlandet@friluftsradet.dk; jankarnoe@gmail.com
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Horsens, horsens@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. N56, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave, Habitatområde H52 og nærmeste fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 52		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Skovklit (2180)
	Klitflavning (2190)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Odder (1355)	Gråsæl (1364)
	Spættet sæl (1365)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 36		
Fugle:	Skarv (TY)	Lysbuget knortegås (T)
	Bjergand (T)	Edderfugl (T)
	Fløjsand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (Y)	Rørhøg (Y)
	Klyde (Y)	Hjelle (T)
	Lille Kobbersnepe (T)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Havterne (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Dværgterne (Y) er ikke til stede i fuglebeskyttelsesområde F36. For trækfuglene er skarv (T) ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))